

ДОСВІД ОПРАЦЮВАННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ МАЛИМИ ГРУПАМИ ПІД ЧАС СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Підвищення вимог до підготовки кваліфікованих фахівців в економічній сфері вимагають системного застосування інноваційних методів навчання. Сучасна бізнес-освіта мають забезпечувати реалізацію наступних завдань: отримання студентами необхідного системного комплексу професійних знань; підготовка спеціалістів, орієнтованих на успіх; стимулювання конструктивного та критичного мислення; ознайомлення студентів з практичною діяльністю підприємств; отримання студентами практичних навичок (прийняття рішень, аналіз ситуацій) і розвиток здібностей (лідерських, комунікативних); зростання та активізація інтелектуального та соціального капіталу студентів тощо.

Одним із найефективніших технологій є кейс-метод або ситуаційний аналіз. Саме він у найбільшій мірі відповідає задачам бізнес-освіти (освіти в сфері управління проблемами). Ситуаційний аналіз допомагає розвитку умінь вирішувати проблеми з урахуванням конкретних умов та наявності фактичної інформації, розвиває такі кваліфікаційні характеристики як здатність до проведення аналізу та діагностики проблем, вміння чітко формулювати і оприлюднювати свою позицію, комунікативні здібності, вміння приймати участь у дискусії, сприймати та оцінювати інформацію, яка надходить у вербальній і невербальній формі.

Переваги ситуаційного аналізу в контексті активізації навчання є:

1. Мотиваційний фактор: залучення усіх студентів групи до участі у ігрових ситуаціях, ефект змагання між окремими студентами (малими групами).
2. Стимулювання: можливість оцінювання усіх учасників групи залежно від вкладу у опрацювання ситуаційного завдання, передусім при роботі в малих групах.
3. Системність: опрацювання ситуаційних завдань потребує поєднання знань кількох тем дисципліни (іноді — кількох дисциплін).

Розглянемо використання методології ситуаційного аналізу на прикладі проведення семінарських занять з дисципліни «Зв'язки з громадськістю» («Паблік рилейшнз»).

Специфіка та певні труднощі щодо ефективного проведення семінарських занять з даного предмету полягають у наступному:

- 1) недостатня мотивація студентів щодо вивчення вибіркової дисципліни;
- 2) велика кількість студентів у групі (іноді більше 30 студентів);
- 3) недостатня кількість навчальних годин на проведення семінарських занять і необхідність оцінювання максимальної кількості студентів під час заняття.

Таким чином, проведення семінарських занять у формі опрацювання ситуаційних завдань дозволяє вирішити цей комплекс проблем: по-перше, можливість опрацювання кількох взаємопов'язаних тем на одному семінарі; по-друге, формування практичних навичок та вмінь студентів як у контексті дисципліни, так і в контексті комунікаційних навичок; по-третє, забезпечується стимулюючий чинник завдяки певній змагальності між малими групами.

Варто зупинитись на 3-ох видах ситуаційних завдань.

1. Семінарське заняття «Опрацювання плану ПР-проекту (за умовами ситуаційного завдання)».

У рамках заняття група розподіляється на кілька малих (по 3—4 студенти у групі), які мають на протязі заняття презентувати план заходів з вирішення проблеми, зазначеної у завданні. В рамках заняття формуються навички студентів щодо командної роботи, планування, між групою комунікації, вміння аргументовано відстоювати свої напрацювання. Оцінювання здійснюється за наступним принципом (за 10-бальною системою): 5 балів — оцінка малої групи за якість виконання групового завдання; 5 балів — індивідуальна оцінки студента за внесок у презентацію плану.

2. Семінарське заняття «Проведення прес-конференції в рамках реалізації ПР-проекту (за умовами ситуаційного завдання)».

Кожна мала група за 2 тижні до заняття отримує ситуаційне завдання, яке полягає у організації прес-конференції з визначеної проблеми, яке також передбачає підготовку прес-релізу, публікацій для розміщення у ЗМІ, інших інформаційних матеріалів. Безпосередньо на семінарському занятті мала група проводить прес-конференцію з виступами усіх учасників і відповідями на питання аудиторії. Ефективність заняття полягає у виявленні організаторських і творчих здібностей студентів (підготовка прес-релізів і статей), комунікативних здібностей (виступи та відповіді на питання).

3. Підготовка презентації ПР-проекту.

Під час останнього семінарського заняття малі групи презентують ПР-проекти відповідно до отриманого технічного завдання, яке включає в себе підготовку письмового звіту та усної презентації з використанням технічних засобів (відеопрезентація) та додаткових

інформаційних засобів (релізи, буклети, плакати тощо). Виконання завдання потребує високого рівня теоретичних знань по всім темам курсу, так і здобутих на семінарських заняттях практичних навичок. Оцінювання відбувається наступним чином: 10 балів — якість підготовки письмового звіту (спільна оцінка для малої групи). 10 балів — індивідуальна оцінка кожного студента малої групи за знання теорії та вміння їх практично використовувати.

Як підсумок, на основі трирічного досвіду використання даної методології, можна зробити висновок про її високу ефективність як у сенсі мотивації та стимулювання студентів, активізації навчального процесу, так і в сенсі вироблення практичних навичок (перш за все, комунікативних) студентів.

Калина А. В., кандидат економічних наук,
доц. кафедри управління персоналом та економіки праці

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ»

В умовах розвитку економіки знань все більше уваги необхідно приділяти підвищенню рівня компетенції майбутніх фахівців.

Це складна і багатоетапна задача, яку слід вирішувати колегіально. Кожна кафедра повинна проаналізувати свої дисципліни з точки зору їх важливості та необхідності для тієї чи іншої спеціальності.

Необхідно розглянути дисципліни, з яких формується навчальний план підготовки фахівця з точки зору їх взаємозв'язку та тієї суми знань, які сприяють формуванню його рівня компетенції.

Ця робота складна і потребує глибокого переосмислення ролі кожної дисципліни в такому складному процесі. Але це необхідно зробити, інакше життя зробить це за нас... З цією метою необхідно побудувати структурні карти кожної дисципліни. Незалежна група фахівців повинна їх оцінити й визначити, наскільки слід оновити структуру дисципліни, і що слід додати... Можливо, будуть і варіанти об'єднання дисциплін... Приклад такої структурної карти з дисципліни «Організація праці» наведено нижче.

Іноді при викладанні тієї чи іншої дисципліни зустрічаються повторювані теми, а це розпоршує навчальний час, відволікає студентів (бо вони, почувши знайоме, вважають що це їм вже не потрібне).